

Sorkfeber (nephropathia epidemica), patientinformation

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

Vad är sorkfeber?

Sorkfeber är en infektion som orsakas av Puumalavirus och sprids till människa från infekterade skogssorkar. Sjukdomen förekommer i centrala och norra Europa. I Sverige finns sjukdomen framför allt i norra delarna av landet. Antalet sjukdomsfall hos människor ökar tydligt de år som antalet sorkar ökar. Dessa perioder inträffar vart tredje till fjärde år.

Hur blir man smittad?

Människor smittas oftast genom att andas in viruset. Smittämnet finns i sorkarnas avföring, urin och saliv och viruset kan överleva i dammpartiklar i flera veckor. Människor kan smittas till exempel vid krattning, hantering av ved, sopning av källare, förråd, lador och liknande. Man kan också bli smittad om man får virus på sina händer och sedan får det på slemhinnor i munnen, näsan eller ögonen. Sjukdomen smittar inte mellan människor.

Vilka symtom och besvär kan man få?

Vanliga symtom är hög feber, muskelvärk, huvudvärk, yrsel, rygg- och magsmärtor. Illamående och kräkning är också vanliga och man kan känna sig väldigt trött och medtagen. Ofta påverkas njurarna och det kan märkas genom att urinmängderna minskar under en period. När man håller på att bli frisk kan urinmängderna i stället bli väldigt stora och man känner sig då väldigt törstig. Sjukdomen läker av sig själv inom 1-2 veckor men det är vanligt att man känner sig trött i flera veckor efteråt. Har man haft sorkfeber kan man inte få sjukdomen en gång till.

Hur behandlas sjukdomen?

Det finns ingen behandling mot sorkfeber utan sjukdomen läker av sig själv. Ibland kan man behöva sjukhusvård för att få hjälp med vätske- och saltbalansen. I vissa fall kan starkare smärtstillande mediciner behöva ges. Som smärtstillande för egenbehandling rekommenderas i första hand paracetamol (t.ex. Alvedon eller Panodil). Inflammationsdämpande medel, exempelvis Ipren och Voltaren, bör undvikas eftersom njurarnas funktion ofta försämras av sjukdomen och sådana läkemedel kan förvärra njurpåverkan. Om njurfunktionen försämras kraftigt kan dialys (konstgjord rening av blodet) behövas men det är väldigt ovanligt.

Hur undviker man att bli smittad?

Det finns inget vaccin mot sorkfeber.

- Försök undvika att gnagare kommer in i husen. Man kan t.ex. förse ventiler med metallnät, täta rörgenomgångar och springor.
- Använd handskar vid kontakt med sorkar och deras spillning. Tvätta händerna noga efteråt.
- Munskydd ger inget säkert skydd, däremot kan ett andningsskydd som sluter tätt mot ansiktet ge skydd. Andningsskydd med ventil av typen FFP3 finns att köpa på byggvaruhus.
- Utomhus kan man undvika smitta genom att inte att kratta eller klippa torrt fjolårsgräs utan vänta till strax efter ett regn då risken för uppvirvlande viruspartiklar är mindre.